

ELU. KUNST

Aktsiaselts „ODOR'i“ kauplus, Tallinn, Suur Karja tän. 20 (Põhja Panga majas),

soovitab mõõdukate hindadega oma vabriku saadusi, kõik-
sugu, kõrges headuses, kosmeetika ja parfümeeria tarbeaineid:

I. Käte- ja näonaha pehendamiseks ning värskendamiseks:

Crème aux lait de violette,
Crème d'amande,
Glütseriin vélour,
Glütseriin koldkreem,
Lanoliin koldkreem,
Vaseliin koldkreem,
Kaloderma ja teised.

Nende ainete alaline tarvitamine annab ihu-
nahale noorusliku värskuse ja pehmuse.

II. Juukste kasvu kinnitamiseks ja peakööma kaotamiseks:

Odor'i Hiina vesi — punane ja valge.

III. Pea pesemiseks ja juukste korrashoiuks:

Schampooon pulber,
Végétal,
Brillantine,
Juukse õli — punane ja kollane.

IV. Tedretähtede kaotamiseks:

Odor'i Crème Metamorphosa.

V. Huulte pehendamiseks ja ilustamiseks:

Pumat, — punane, roosa ja valge,
Huulte värv, punane.

VI. Näonahale värskuse ja nooruse jumet andmiseks:

P u u d r i d :

Veloutine,
Lumekannike, — valge, roosa ja rachel
(pruunikas)

VII. Hammaste ja igemete korrashoiuks:

Hamba pasta Kalodont,
Hamba eliksiir,
Hamba pulber.

VIII. Muud kosmeetika tarbeained:

Galmanin, — parem higipuuder, hävitab paha
higilõhna ka jalgade juures silmapilkselt.
Küünte poleerimise pasta, — annab küüntele
hiilgava läike.

IX. Paremad lõhnaõlid — ilu- ja lihtpudelites, mitmesuguses suuruses ja väärtuses, nagu:

Divinia, L'origan, Ideal,
Oeillet, Coeur de Jeanette,
Moisson d'or, Lotos du Nil jne.

X. Kõiksugu Kölniveed, — kolmekordne ja lillelõhnaga:

Orchidée, Chrysantheme, Cyclamen,
Heliotrope, Jasmin, Reseda jne.

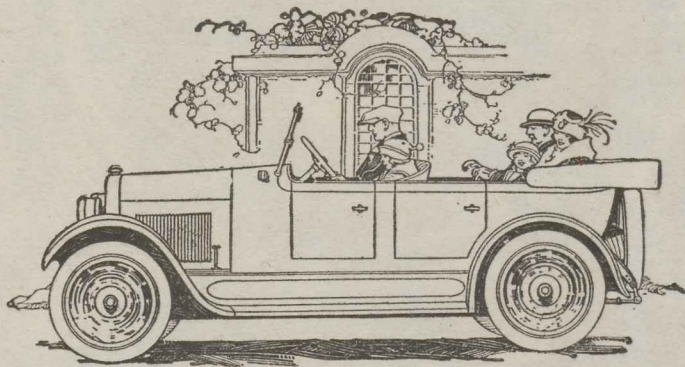
Peale selle on müügil kõikisugu omas vabrikus valmistatud majandustarbeained, kulinaarained, kontorimaterjalid ja arstimise vahendid.

Saada ka kõigis paremates kauplustes Eestis nii maal kui linnas.

Müük suurel arvul peakontoris, Tallinn, Jaani tän. 6, kõnetraat 14-23.

Vabrik vastutab kaupade headuse ja värskuse eest.

Kõige suurema mõnusus-
tunde saate Teie sõites
autoga „BUICK“.

Teie ei või kiire autosõidu mõnu üle otsustada, kui Teie seda ise ei ole ära proovinud. 6-tsilind. „Buick“ väärtuslik omadus on see, et mitmepäevased teed sõidate ära mõne tunni jooksul, mudased ja konarlised teed muutuvad pehmeteks ja siledateks.

„Buick“ ehitus vastab pika tee hoolimata ümberkäimise nõuetele. Mootor on tugev, lihtne ja ustav.

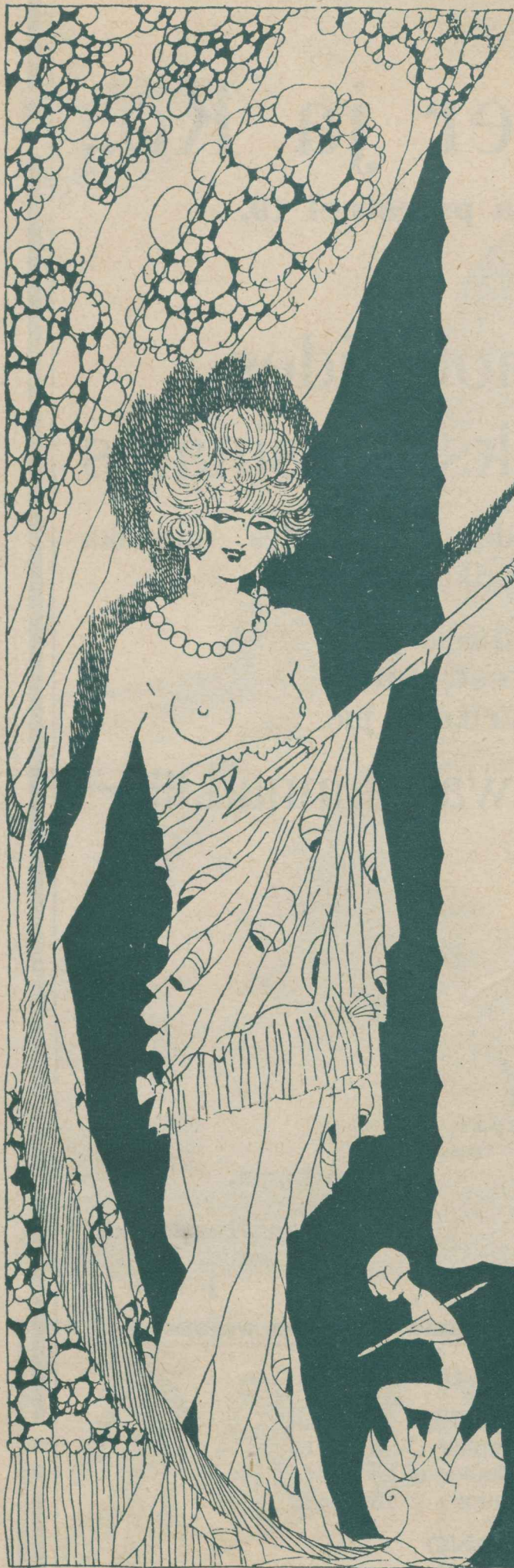
„Buick“ on ökonoom-auto, ta tarvitab 120 kilomeetri sõidu peale ainult üks puud bensini.

Näitus-messel oma paviljongis võite tutvuneda „Buick'iga“. Mineva-aastasel üle-riiklisel autode vastupidavuse võidusõidul esimese peavõidu võitnud, sellega kõik konkurendi firmad üle löönud ja üleüldiselt kõige paremaks autoks tunnistatud meie Eesti teedel.

Ainuesitaja Eestis

Julius Johannson,

Tallinnas, Narva maantee №№ 12 ja 14. ♦ Telefon: 12-98.

„Elu ja Kunst”

Käesolev ajakiri on ilmunud rasketel majanduslistel tingimustel, lootusega meie seltskonna peale, kel on tõsine huvi kunstniku ja tegeliku elu vastu.

Toimetus soovib esimese numbriga ainult üldiselt tutvustada lugejaskonnale maailma elu ja kunsti, rõhku pannes eeskätt ilustustele jakoondades edaspidi kõike oma jõudu selleks, et see ajakiri oleks huvitav ja seltskonnalt poolt taganõuetav. „E. ja K.” esitab kodu- ja väljamaa kunstnikkude töid, samuti tähelepanuväärsemaid maailma sündmusi.

Lugejaskonna sooviavaldused „Elu ja Kunsti” sisu kohta saavad võimalusepiirides tähele pandud.

Samuti tuleme vastu meie kunstnikele, kes soovivad avaldada käesolevas ajakirjas omast loovast tööst teateid ja reproduktsioone tutvustamiseks laiemale rahvakihile.

Toimetus piirdub nende lühikeste ridadega ajakirja kohta, lootes et ajakiri ise vabandab lugejate ees tema peale pandud lootused.

TOIMETUS.

A.-S.

W. Schneider ja Ko.,

TALLINNAS, Estoonia puisteel 19.

Peaesitaja

R. WOLF'i lokomobiilides ja rehepeksumasinaates

Suur ladu kõiksugu põllutööriistades ja masinaates Ameerika
ja Saksamaa wabrikutest.

Suur wäljawalik **raua-** ja **puu-**
tööstuse masinaates, nafta-
ja **elektri- mootoritest** jne.

❖❖❖ Wõistlemata odawad hinnad. ❖❖❖

Alaline ladu kõiksugu ehitusematerjalides, nagu

Port-Kunda tsementi,

katuse tõrwa,

pappl,

plekki,

ukse ja akna lukud,

hinged,

pliidid,

ahjuuksed,

terast,

rauda,

naelu,

masinarihmad,

õlisid,

wankriwedrusid,

assid,

j. n. e.

Sahaterad, naelad ja wankriassid saawad oma wabrikus valmistatud.

KAUPMEESTELE KASULIK OSTUKOHT.

Telegrammi aadress : WALSCHNEIDER — Tallinn.

Telefonid : TALLINNAS : Kauplus 4 — 01.

Tehnika os. 26 — 34.

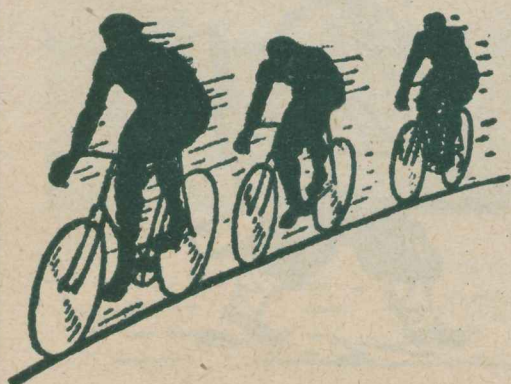
Kontor 18 — 42.

TARTU OSAKOND

Raatus tän. 13. Telefon : 7 — 65.

Eesti kaitse „Tank“ manöövril.

Jalgrattaid

omas töökojas paremast
inglise materjaalist kokku
seatud, niisama jalgrattz-
osasisid soovitab odawalt

Chr. S. OJA

Tallinnas, Narwa mat. nr. 6. Kõnetr.: 19-61.

Tartu

Tööstuse Pank

Tartus. Jaani tän. 24.

Postkast 143. — Telegraafi aadr.: „Dogebank“
Telefon 635.

Toimetab rahasaadetusi
kõikidesse kohtadesse
sise- ja väljamaal, ka
:: Venemaal. ::

Ostab ja müüb kulda,
hõbedat ja välisvaluutat
puhtas rahas ja tshekkides

Hoiusummad tähtajalised ja
jooksva arvel.

Akkreditiivid Inkasso ja muud
pangaoperatsioonid.

SUUR LADU

Õmblusmasinaid

„Mundlus-Original-Victoria“ ja „Veritas“ kodu
ja tööstuse tarvis.

Kudumisemasinad

Claes & Plentje, Mühlhausen, moodsate jakkide,
kleitide, kamasside kudumiseks jne. Parem
teenistusallikas naisterahvastele.

Jalgrattad

„Wanderer“ ja „Brennabor“ kõige uuemad
mudelid.

Kirjutusmasinad

„Kappel“, uuem mudel.

Paljundamise aparaat

„Opalograph“ kõige uuem uuemaist.

Pilutamismasinad ja kurbli-tikan- dusmasinad.

LIER & ROSSBAUM

Tallinn,

Rataskaevu t. 5.

Kodumaa Kinnitus Akt.-Selts

„TURIS“

Peakontor ja juhatus

Tallinnas,

Viru uul. Nr. 18.

Tel. 20-76.

Võtab kinnitusele soodsatel
tingimistel: kinnis- ja vallas-
vara tuleõnnetuste vastu
linnas ja maal, kaupasad ja
saadetisi veoõnnetuste vastu
maal ja merel, klaase ja akna-
ruute murdkahjude vastu.

Kõik ülesanded toimetatakse
kiirelt ja vastutulelikult. Edasi-
kinnituse lepingud, sise- ja
välismaade seltsidega, anna-
vad võimalust seltsile ka
kõige suuremaid väärtusi
:: kinnitusele võtta. ::

Erapooletu maksuta nõuand-
mine kinnitussasjus kogu töö-
aeg hommiku kella 9-ast
kuni kella 3-ni päeval.

Esitajad ja agendid igas linnas
Eestis.

Jalanõude
spetsiaal ärid

Müürivahe tän. Nr. 9

ja

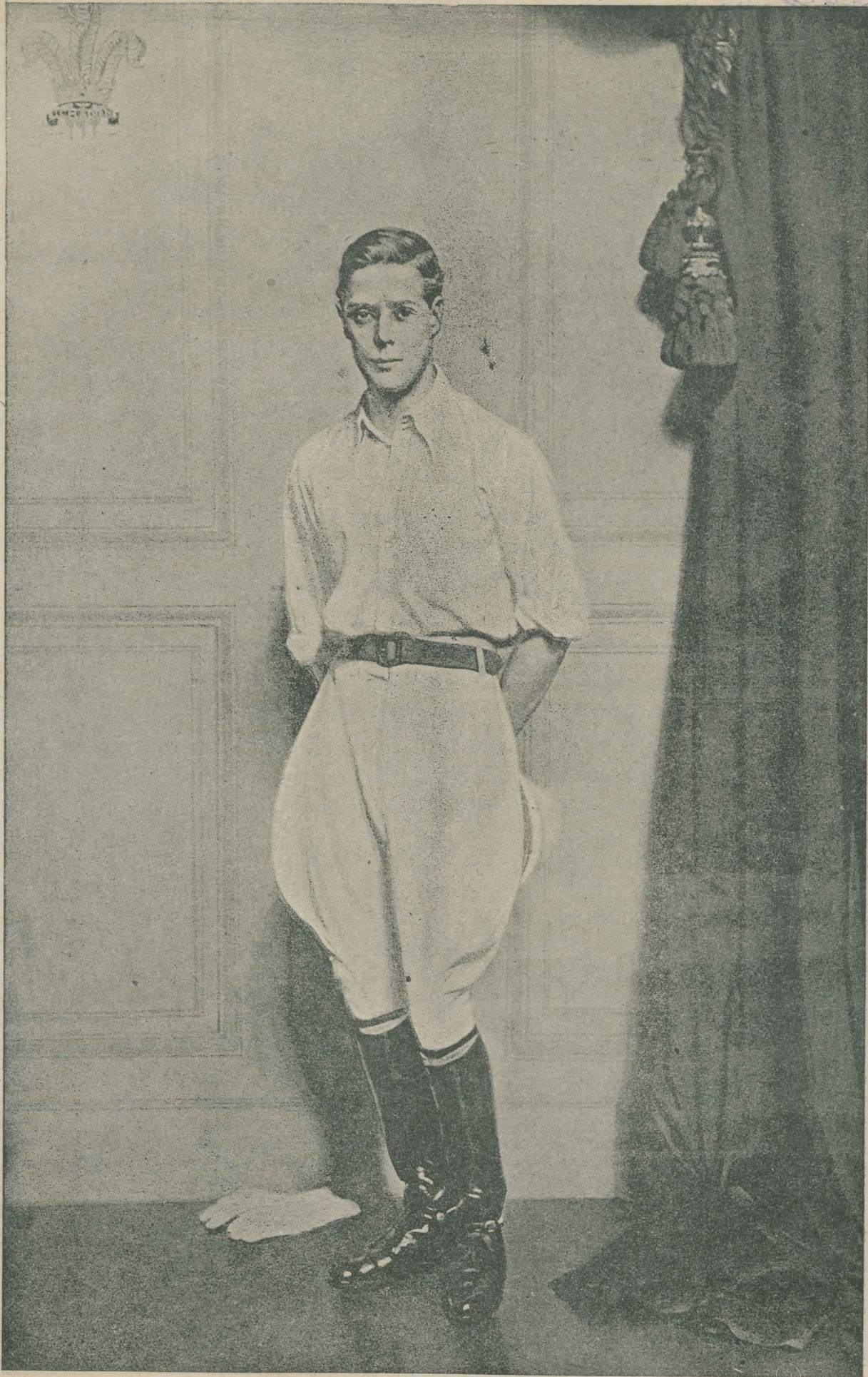
V. Kalamaja t. Nr. 26.

Köösel & Kötsi

Tallinnas.

✓ B. 8118: 4
SF 8167

Walesi prints, Englise aujärjepärija.
Suurspordi harrastaja ja kunsti sõber.

Meie kuulsus.

Helmi Einer „Madame Pompadourina“, „Estoonia“ anderikkam opereti näitlejanna.

Tamara Karsavina, kuulus tantsijanna.

A. BERG

Tallinn, Harju tänav nr. 30

□ □ □

Kõnetraat 29-16

□ □ □

Peenikeste nahkasjade valmistamise töötuba

soovitab suures valikus **moodsaid naisterahva käekotta, reisitarbeid, aktimappe** jne.

Tellitud- ja parandustööd tehakse ruttu ja korralikult.

Alexandra, Labarta, Rieux, Dapnée, Bramante, Chloé.
Kuulsad Pariisi „Moulin Rouge“ kabaree tantsijannad.

Vana-Yami, Egiptuse tantsijanna.

Tai-Bé, kuulus Pariisi hommikumaa
tantsijanna, originaal kostüümis.

Meie tulevased külalised.

„Vanemuine” teater Tartus.

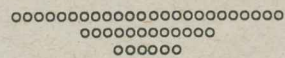
Elli Pöder-Roht,

„Vanemuise” teatri kandvam operetijõud, operetis „Printsess Olala” ja „Poola veri”.

Kahe viimase hooaja jooksul on „Vanemuise” teater opereti alal suuri edusamme teinud ja selles teatrikunstis harus tõusnud kõrgemale, kui iial enne. Suur osa sellest on pr. Pöder-Rohti teenus, kes 1922 a. sügisel „Vanemuise” opereti peajõuks palgati. Tema edusamme ja võimisi mainitud alal on arvustajad ühemeelselt kõrgelt hinnanud ja pr. Pöder-Roht’ist kirjutanud kui andekamast Eesti operetijõust, kellel selleks kõik loomulikud anded olemas.

Ballettmeister Elo Kuosmanen ja priimaballeriina M-lle **Sartin**, kes on Soome ooperi (Suomalainen Ooppera) peajõud ja astuvad alati üles ülisuure eduga nii oma kui väljamaal. Nende edusamme ja võimisi on arvustajad hinnanud ühemeelselt eriti kõrgelt. Eestis on Kuosmaneni ja Sartin ringreis käesoleva aasta augustikuus.

Prätsisioon-uuride vabrik

H-y Moser & Ko.

Asutatud 1826. Asutatud 1826.
 Vabrik Le Locle (Schveitsis), Peterburis, Moskvas, Kiiemis, Riias.
Tallinna osakond — Pikk tänav nr. 27. Kõnetr. nr. 22-21.
 Soovitame rikkalikus valikus oma vabriku uurisid.

Suur valik seinakelladest.

Parandustööde vastuvõtmine. — Parandustööde jaoskonda juhatab meie kauaaegne meister. Järeltegemise eest hoiatatakse.

Vabriku märk.

Jaan Koort.

Luci Doraine.

Tuli,
wesi,
wargad
neid ei purusta
Kassakappide ja kaalude
tehas
OTTO HEINRICH KABER
Kulikowi tän. 2, Kõnetr. 21-68
Kontor Kullasepa t. 10, Kõnetr. 21-32

Palvetaja.
Palisandripuust.

„FEIWAL“

Peske ennast
ainult |glitseriin-seepidega
Firma „Feival“

Tantsijanna Elmerice Parts, kes Väljamaal suure eduga esinenud.

Genevière Irvin. Anderikas Pariisi paljasjalgne tantsijanna, kes kavatseb käesoleval aastal teha ringreisi Balti riikidesse.

ÕMMELGE ELEKTRIGA!

SINGER'I

õmblusmasinad perekonna, käsitöö ja tööstuse jaoks.

Masinate müük ka järelmaksuga.

Viimased uudised.

Perekonna elektri-õmblusmasinad.

Elektrimootorid perekonna- ja käsitöö-õmblusmasinatele.

Elektri tiiventilaatorid õhupuhas- tamiseks.

Palume lahkesti astuda meie ärisse, et nendega lähemalt tutvuneda.

Õmblusmasi- **SINGER** Sewing Machine nate Ühisus. Company.

Vabriku ladud ja kauplused: Tallinnas, Viru t. 12, Tartus, Viljandis, Haapsalus, Narvas, Pärnus ja teistes linnades.

Komisjoniagendid üle maa.

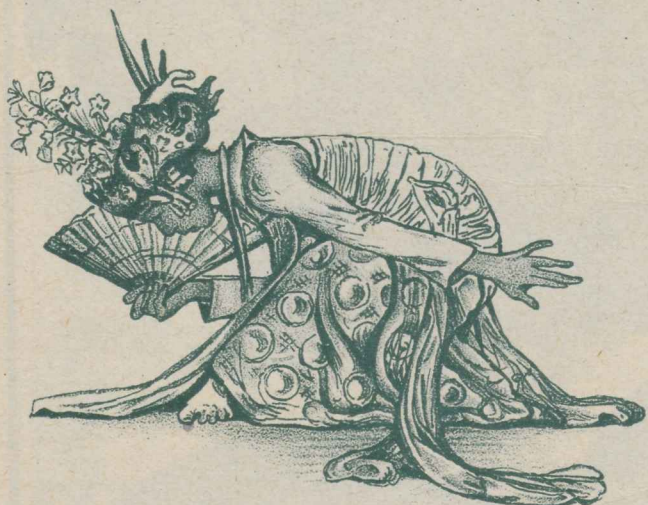
Eleonora Duse,
maailma kuulus näitlejanna, kes hiljuti suri Ameerikas.

Baali tantsutempel.

Alles hiljuti inimesed hakkasid huvi tundma Baali saare vastu, kunstlikust ja etnograafilisest seisukohast vaadates. Kuid tõsisele kunstnikule on Baali saar, liialduseta öeldult, kõrgemaks esteetiliseks naudinguks. Senini on vähestel õnnestanud pääseda sinna; vahest see oligi põhjuseks, et Baali saar jäi oma algupärase väljanägemuse juure, sest võõramaalased pääsesid harva sinna, mille tõttu on seal täiesti säilinud kõik hommikumaa kunst ja ilu. Iga päev sellel kaunil Baali saarel toob ikka uusi ja uusi tillatusi ja avab lõpmatus rohkuses looduse ilu ja Baali saare kenadust. Seal on kõik ilus: selle troopilised maastikud, hea kliima, ilma väsitava palavuseta — seal puuduvad sääsed, — saare kunstirikkad vulkaanid, helesinised mäed, järved, neitsilised metsad, templid, ehitused, kujutused, kuid eestkätt saare elanikud. Nad on rõõmsad ja eriti huvitavad neile, kes armastavad tähele panna ja tundma õppida inimloomust ja mitmesugu tüüpe. Baali rahvasugu on kõrge kasvuga, sale ja paenduv, palju ilusamate ja targemate nägudega kui nende naabrid Jaava saarelt. Nad on segaverelised indiaanlaste, malailaste ja polineesialaste hulgast. Tunnistavad buddausku, mis on segatud shivaismiga. Nende usukombed avalduvad väga omapärasel kujus.

Paluja tantsijanna ohvrilava ees püha tantsu algamise eel.

Baali naine lehvikuga ja keerulise soenguga, teeb kummardusi tantsude eel.

Riiet oma ihu katmiseks tarvitavad nad väga vähe. Mehed ja naised käivad alasti kuni vööni, ainult alla poole vööd kannavad katet, mis nimetatakse „sarong“ ja on alati enamalt jaolt mustast puuvillariidest, vahest ka värvilisest. Vöö ümber on rüü seotud laiade, kirjunde vöörihmadega, mille juures tarvitatakse vahest kaks, kolm mitmevärvilist vöörihma. Riide värvide valikus on Baali elanikud väga maitserikkad, nii maitserikkad, et iga parislanna võiks võistelda nendega värvivalikus. „Sarong“ ja turbaan pea peal, hõbedasest või kullakarva riidest, on ainsamad ehted saare elanikkude tualetis. Kuid siiski ei näe ükski eurooplane nii palju vaeva oma riide valikuga, kui need saareelanikud oma kõigest kahe tualetiosaga. Iseäranis mehed, kes on selle maa ilusam ja edevam sugu. Nende „sarong“ on alati kunstlikult valmistatud ületõmbustega, kuna turbaan, nende pikkadel mustadel juustel on alati ilustatud värskete lilledega, mis maitserikkalt iaskuvad

silmnäole. Toredusetipuks peetakse sedagi, kui turbaanisse on pistetud mõni pabeross. Seljataga vöö vahele pistetult kannavad mehed veel „kris“ — see on nende põueoda. Sel põhjusel on jõukamatel „kris“ tehtud kullast ja kaunistatud kalliskividega. See pistoda on ainult toreduseks, sest Baali elanikud on rahuarmastajad. Nad on väga ausad, lahked, vastutulelikud, alati rõõmsad justkui näeksid ainult head elus. Saarel ei ole ilalgi kurjategijaid, kerjuseid ega vaeseid. Rahvas on ühesõnaga rikas või, õigemini öeldult, vähenõudlik ja omaks tarvituseks on neil rohkem, kui tarvis.

Moodsamad sesongi jalanõud.
SUUR VÄLJAVALIK
Tellimisi täidetakse korralikult.
Hinnad mõõdukad.

A. ADAMKA

== Vana Posti tänav nr. 2, Tallinnas. ==

Tegeliku ja ärilise elu vastu tunnevad nad vähe huvi, kuid selle eest anduvad täiesti kunstile. Võib julgesti ütelda, et iga Baali elanik on kunstnik, kõige enam võib seda tähele panna nende „mainan’i“ ajal, mis nende meeles tähendab tantse ehk etendusi. Selle „mainan’i“ ajal saarlased räägivad või laulavad vähe, kuid peajoones kõik tantsivad ja väljendavad miimikas tundeid, mis on ütlemata selgelt kujutatud. Nad panevad terve oma hinge oma ettekannetesse ja armastavad oma etendusi tantsudaga. Need inimesed nähtavasti on väga tuttavad maalimisega, sest kui mõni kogemata saarele juhtunud europlane — kunstnik hakkab neid pildistama, siis nad koguvad kõik maalija ümber ja hoolega vaatavad, kuidas pilt omab ikka enam ja enam nende kuju ja kui näevad, et pilt sarnaneb täiesti nendele — kiunuvad ja karjuvad heast meelest. Nad võivad tundide kaupa rahulikult istuda, vaikida ja kannatlikult jälgida kunstniku pintsliliigutusi, sest neile meeldib olla mudeliks kunstnikkule. Sellepärast igati neist tahab olla maalitud, igaüks neist püüab olla uhkem teisest, et tõmmata kunstniku tähelepanu oma peale; ka kõige vanemad Baali elanikud ilustavad end heledate värvidega, lootes, et kunstniku pilk jääb peetama tema peale.

Tantsijad külgesetud hobuse sabaga, kuhu on lilled põimitud, tantsivad püha tantsu „galooch“

Tantsijanna, ehtsulgeõega selgas ja kätel, kujutab linnulendu.

Nende inimeste hing avaldab ennast kõigepealt „mainan’i“ peal; need etendused, mis nüüd kujutavad tantsu, olid enne vanaaegsed indiaetendused „Manabarata“. Aegamööda sõnad, laulud ja luuletused on välja jäänud, kuna järele jäid ainult tantsud. — Sel ajal kui nende ridade autor oli Baali saarel, sai suur etendus „mainan“ ette kantud suure pidulikkusega. Ette kanti ta üksikus kohas mägedes, kuhu oli raske ligi pääseda. Tuli mitme tunni jooksul sõita ratsa mööda radu ja kitsaid kaljusid. Paljud saareelanikkudest nägid esimest korda valget inimest. Võõraid võttis vastu vana päälük, kes oli suure pidu tõttu oma turbaani ilustanud suurte punaste õitega. See „mainan“ kestis tervelt kolm päeva. Peale hariikkude näitlejate olid mobiliseeritud kõik kohalikud asjaarmastajad, näitlejad, kuna pealtvaatajaid oli arvamata palju. Päälük — „Pungava“ mängis peaosa. Tema väike viieaastane poeg imestusväärse osavusega tantsis kõige keerulisemaid tantse. See oli ime vaadata, et nii väike laps võis teha nii raskeid liigutusi. Orkester kokku seatud vanaaegsetest omatehtud pillidest, — mängis mitmesugu omapäraseid viisisid, mille järele näitlejad peenelt kujutasid, kord rõõmu, kord kurbust, kord viha, kord palvetamist ja muid vahelugusid. Kuigi Baali meeselanikud on riietega kaetud, on naised selle vastu, iseäranis need, kes on näitlejad selles „mainanis“, kaetud nii, et näha on ainult nägu, käed ja jalad. Pea peal on neil kullatud ehe, mida nimetatakse „Galunqau“, õlad on kaetud ülikuuega, kuna rinda ehib „bebadong“ — midagi kilbitaolisest kullatud nahast, kaunistatud värviliste kivide või klaasidega. Üks osa nende riietest on tehtud kodusest riidest, mis on tähelepanuväärt värvidest ja mustritest. Neidudel on alati kulmukarvad ära aetud ja nende asemele on maalitud kulmud, hoopis loomuvastast vormi. Peale selle maalitakse näole kolm valget lappi, üks silme vahele ja teised kaks kummagi silma otsa. Neiud peavad olema väga peenikesed, sel põhjusel nende rind ja talje saab juba noorelt tugevasti kinni nõõritud, sest Baali rahva mõiste järele peab tüdruk kujutama madu. Viieteistkümneme aasta vanuselt on nende tantsuharidus lõpetatud. Arvatakse kombevastane olevat tantsida avalikult rahva ees siis, kui tüdrukul on aeg juba mehele minna. Enamalt jaolt pühad tantsud etendatakse hoovis templite ees või lahtise taeva all.

KÕIGE SUUREM
MUUSIKARIISTADE

ja
NOOTIDE ERI-ÄRI
EESTIS ON

O/Ü. „Esto-Muusika“

Tallinnas: Vanaturu kael nr. 18/3

Tartus: Promenaadi tänav nr. 2

Parandus-töökoda — Klaverite hääldamine

KALJU KOTKAD

Villiam S. Hart,
Ameerika populaar kinonäitleja.

Kauba märk
EPHAG
Telegr. adr. <Ephag>
Tel. 19-86

„EPHAG'i“ ODEKOLONN
„EPHAG'i“ LÕHNAÕLI
„EPHAG'i“ HAMBAPASTA
„EPHAG'i“ PUUDER

A.-S. Eestimaa Apteegi ja Rohukaubanduse Ühing „EPHAG“

Tallinn, Harju tän. 41.

JEANNE DEFUIR
PARIISI OOPERI NÄITLEJANNA

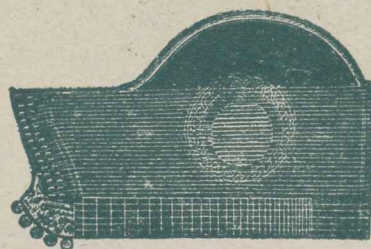
KAUBAMAJA
„TEKSTIIL“

TALLINN, KUNINGA TÄN. 9.

Soovitab
suures väljavalikus
 hooajaks
slidi ja villast riid pluuse ja kleidi jaoks,
 veluuri,
 kabardiini
 mantlitele ja
 kostüümidele.

Villased suurrätikud, tekid plüüsh ja pikee,
 madratsi- ja pesuriid.

K-m. „TEKSTIIL“.

Paremad

kui väljamaa omad on
kodumaa muusikariistad!

Et selles tõenduda, astuge

J. Olbrei muusika-
ärisse

Suur Tartu m. № 6. Kõnetr. 26-58.

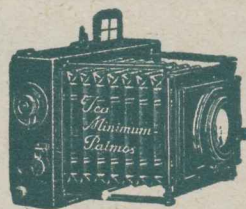
Harmooniumid,
 gitarred,
 mandolined
 jne.
 võistluseta headuses.

Tervishoidliseks ja
 arstliseks otstarbeks

korsettide
tööstus

A. WALDT

Tallinn, Maakri tänav 24, krt. 3

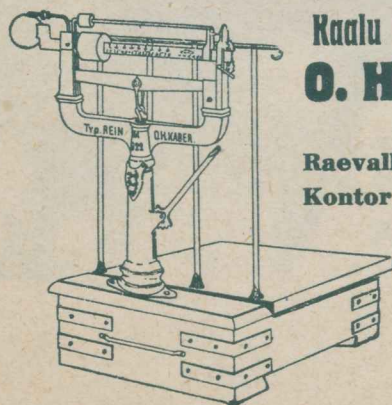
Kõige suurem
 ja täielikum

päevapildi tarbe-
 asjade ladu Eestis

Ernst Feldt

Tallinnas

Pikk tänav Nr. 16

Raalu ja kassakapi tehas
O. Heinr. Kaber

TALLINN,

Raevalla tän. 2. Telef. 21-68

Kontor: Kullasepa tän. 10

Tel.: 21-32.

Ladus alati saa-
 daval kaalud ja
 kassakapid.

Liesel Schmiedek.

Kõige ilusam naisterahvas Lõuna-Slaavia kuningriigis, kes mitmel iluduse võistlusel esimese auhinna on saanud.

Suur kuldauraha

Eesti Põllumeeste
seltsi poolt.

Joseph Kopf — Tallinnas

Pikk tänav 27. Kõnetraat 22-21.

ooo Juvelier-, kuld- ja hõbeasjade kauplus. ooo

Töökoda kõikide minu erialasse puutuvate tellimiste jaoks, nagu: **parandused, kuldamine, hõbetamine jne.** Asjatundlik tellimiste täitmine.

Hinnad odavad.

Kalliskivide, kulla ja hõbeda ostmine.

*Kino kunstnikud.***Mady Christians.****Liane Haid.****Hanni Weisse.****Ria Jende.**

Pola Negri

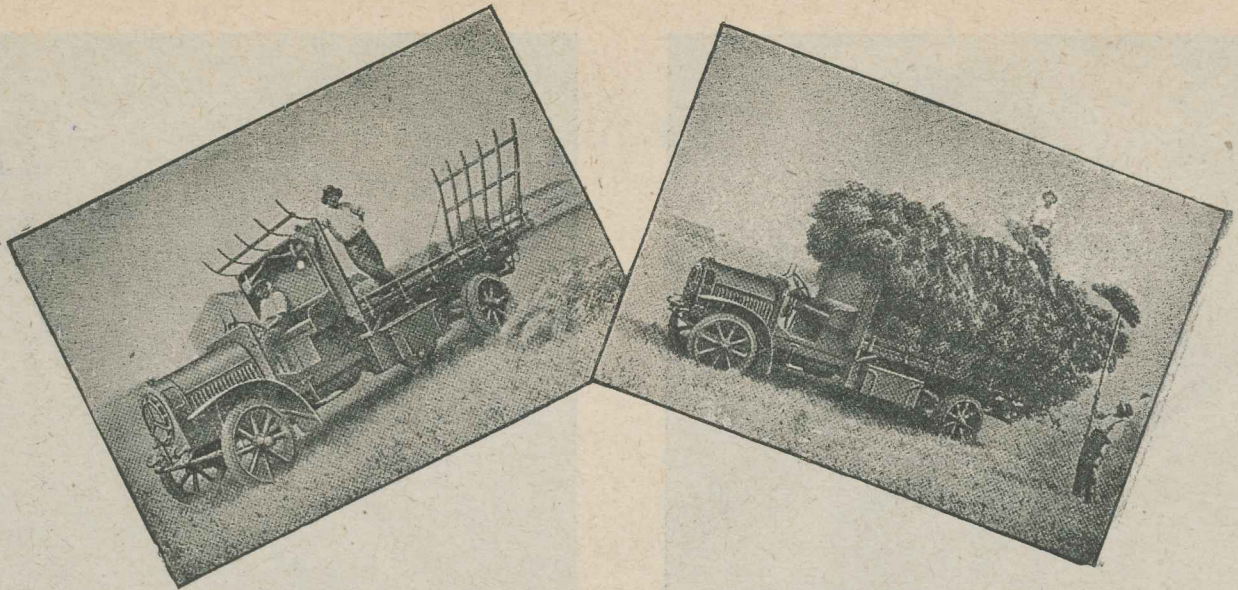
Charles Willy Kayser.

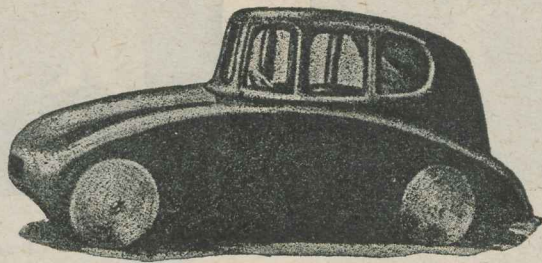
Filmi kuulsused Douglas Fairhauks ja Mary Pickford.

A. BRANDMANN'I

suurendatud shokolaadi, kompweki ja biskwiidi tehas Tallinnas
W. Tartu maant. nr. 6. Kõnetr. 15-94.

Auto põllutöös.

Uuemat tüüpi auto, mis õhust kergesti läbi tungib. 1922. a. mudel.

Autode arenemise võidukäik.

Autod on praegusel ajal oma konstruktsiooni poolest niivõrd arenenud, et täiesti tõrjuvad välja hobuse. Ainult meil Eestis vaadatakse auto, kui luksusasja peale, mida võivad lubada ainult rikkamad kodanikud. Kuid Ameerikas on autod tarvitada põllumehele ja töölisel, kui odav ja kiire liikumiseabinõu, ja on loota, et lähemas tulevikus hobune jääb haruldaseks nähtuseks, mida hakkavad tarvitama ainult rikkad kui uhkusasja.

Palju on tehtud katseid iseliikuva sõiduriista loomiseks juba vanast ajast, enne kui auto oli arenenud sedavõrd, et temaga võis võistelda teistsuguste sõidu- ja veoabinõudega.

Praegusel ajal töötab auto põllu peal kui mitu paari häid setukaid, künnab põldu, veab heinu ja teeb sõitusid põllusaadustega linna turule. Ärimees toimetab oma ettevõtteid autoga ja tööline sõidab suvituskohalt vabalt õigeaks ajaks oma töökotta; ta naisukene sõidab turule, ostab toidu ja sõidab jälle

koju, valmistab toidu ja õhtul toob oma pere-toitja ilusasti jällegi koju. Ameerikas oskab iga autoomanik ja ta perekonnaliikmed juhtida autot. Ainult rikkad peavad omale autojuhte.

Autotööstus kasvab hiigla sammul üle maailma; ainult „Ford“ üksi on oma vabrikust välja lasknud siiani kümme miljoni autot, — aga teised vabrikud? Raske on üldiselt seda kõike kokku võtta.

Praegusel ajal konstruktorid mõtlevad ja töötavad välja ikka ja ikka uusi mudelid õhusurve vastu ja lihtsustavad mootorid.

Tean Eestiski mitmeid konstruktoreid, kes töötavad auto lihtsustuse kallal, eriti aga tehakse katseid ka meie põlevkivi õliga. Kui tõesti õnnestaks sarnane odav materjali ärakasutamine auto juures, siis võiks loota ka meie Eestis varsti näha sarnast pilti kui Ameerikas.

K. E-nn.

Suur väljavalik

meeste- ja naisterahva jalgratatest. Kuulsamatest tehastest maailmas.

„Dux“ ♦ ♦ ♦ „Presto“

„Royal Enfield“

Alaline ladu kõigis tagavara-osades ja jagudes.

A.-S. Karl Schoeme. Tallinn, Pikk tän. 19.

Vana- ja uueaja ehituskunst.

Vanaaegne ehituskunst.

Sfinks ja piramiid.

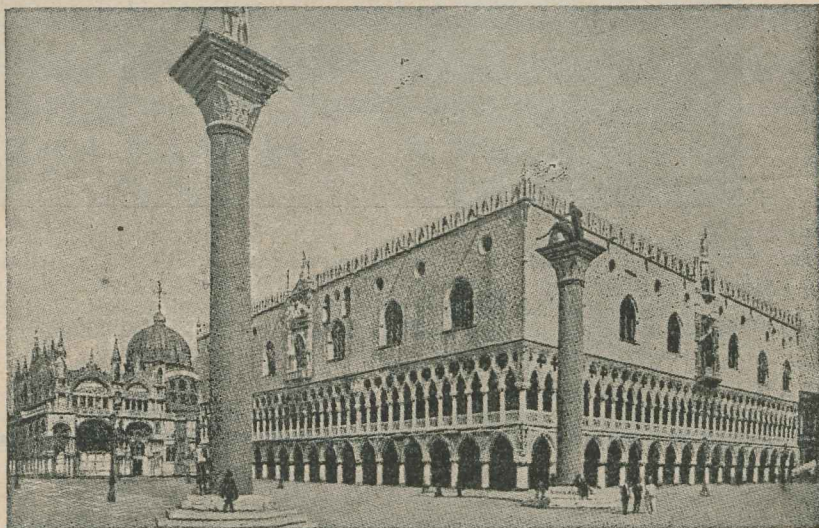
Egiptuse kuningate varakambrid ja nende hauad, kus veel tänapäevgi suured varandused leiduvad ja nüüdseaja inimsoo ihaldust tekitavad.

Uuemaaja ehituskunst.

Ilusam ehituskunsti teostus.

Palazzo Ducale, Veneetsias.

Koguge kapitali!

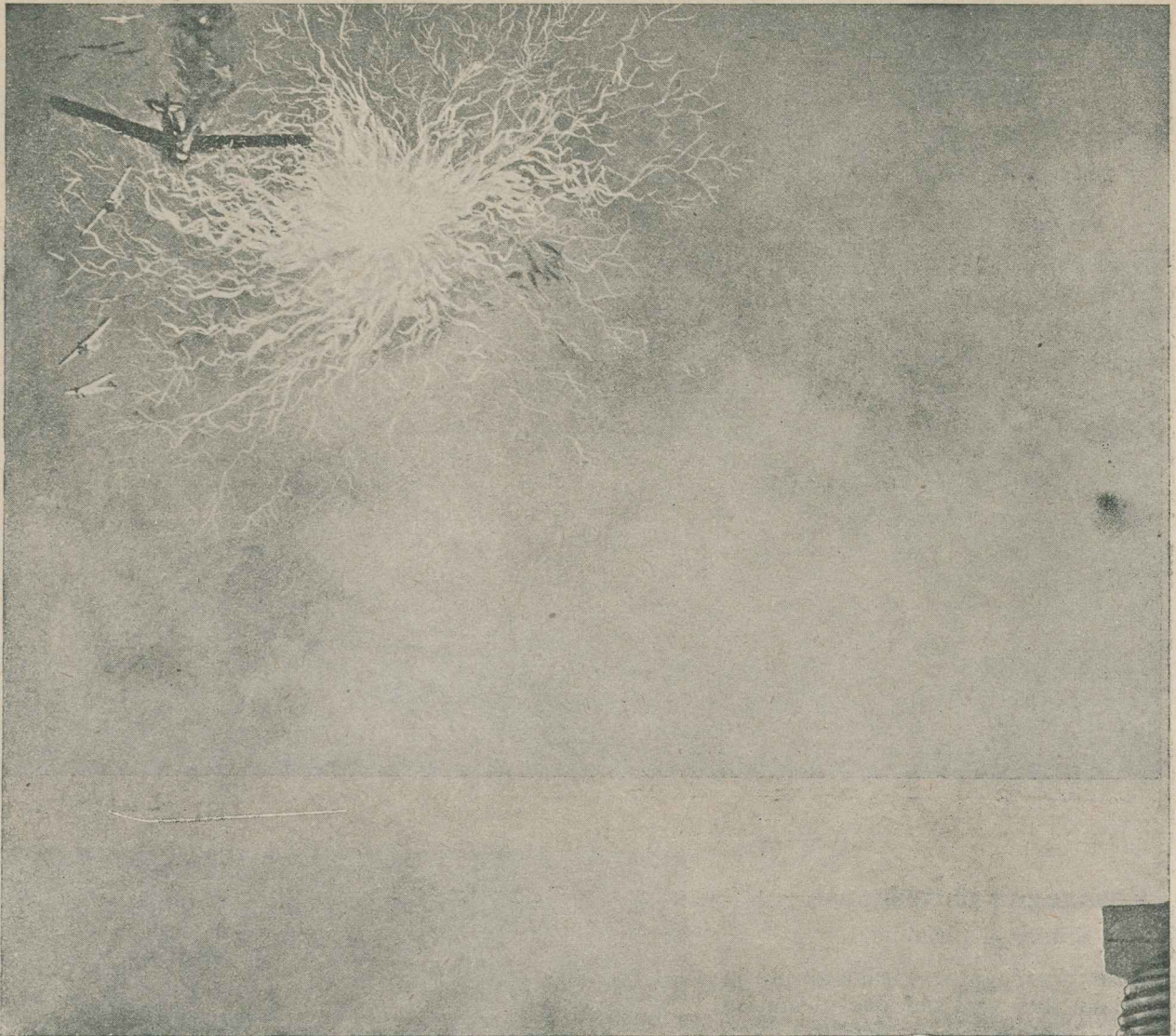
Hoidke iga summakest kokku ja tooge ta hoiule
Tartu Majaomanikkude Panka

Tartus, Suurturg nr. 7.

Pank võtab raha hoiule jooksvale arvele päiviti ja kuude viisi ning mitmesuguste tähtaegade peale. Hoiumassade eest maksetakse ajakohast protsenti. Pank võtab veokirjade ja vekslite järele nõudmisi oma peale ja toimetab kõiki pangaoperatsioone. Korrespondendi arved igas kodumaa linnas ja rahvarikkamates kohtades.

Tuleviku

„Saladus-

Lennuk saladuslikekudest kiirtest tabatud.

Inglase Grindell-Matthews'i kiirte mõjul, kui need küllalt tugeva aparaadi abil sünnitatud, jääks mootor lennukil seisma ja selle tagajärg oleks kas järsk allakukkumine või pikaline maandumine. On aga lennukil lõhkeaineid, siis plahvatavad need ja lõpp on kiirem.

KÕIGE PAREMAD UURID MAAILMAS ON
„ZENITH”

mis võitnud oma õige ja täpse käiguga paljudel üleilmistel konkurssidel ilmarekordi.

Vabriku „ZENITH“ ja „GEORGE FAVRE JACOT“ uuride ainuesitaja Eestis on

L. ARONOVITSCH,

Harju tän. nr. 28. TALLINNAS, Kõnetr. 17—05.

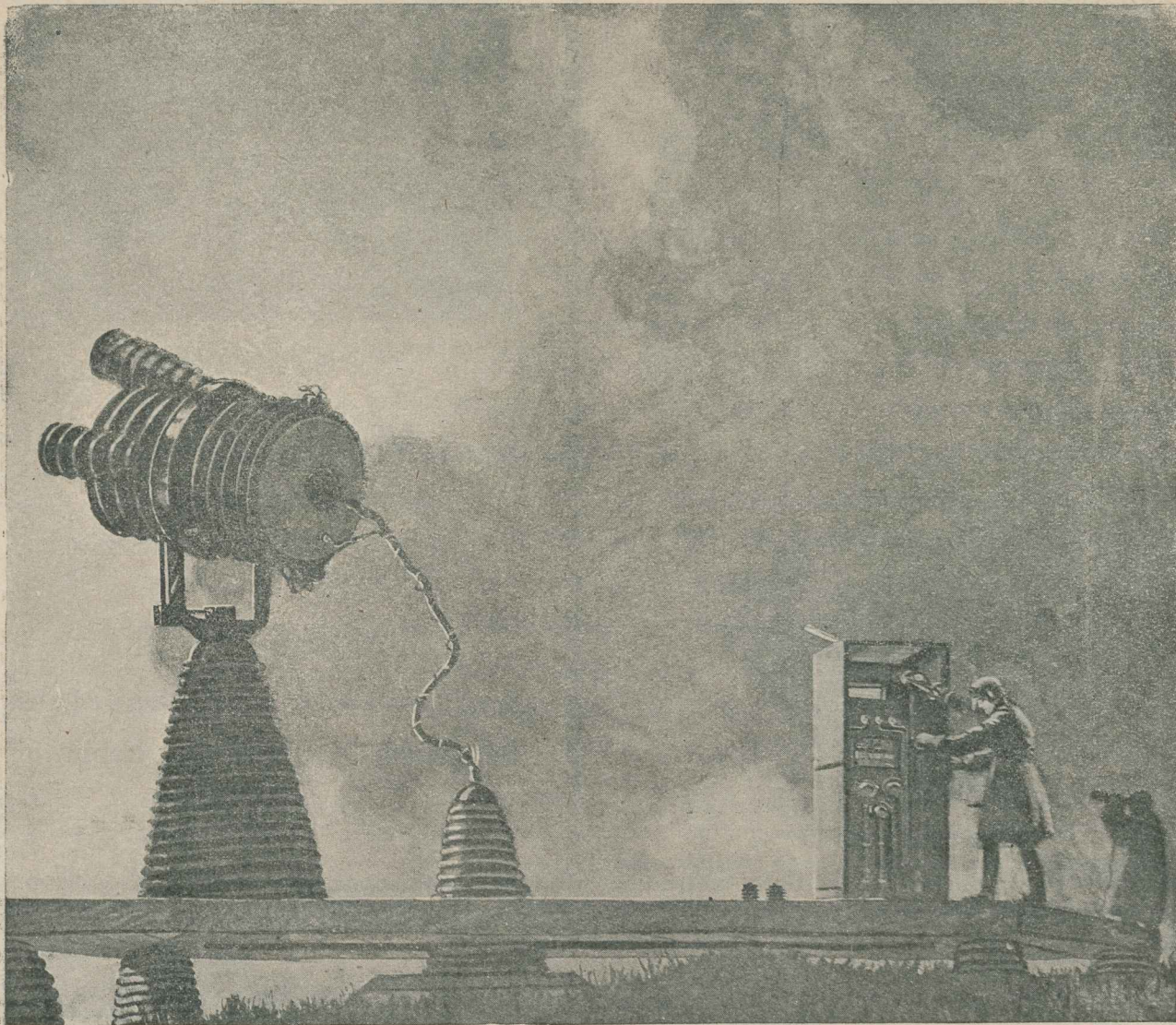
Pööran oma austatud kaubatarvitajate ringkonna tähelepanu asjaolu peale, et uurid „ZENITH“ viimasel konkursil 1923 a. võtsid jällegi enneolemata rekordi, mis senini oli kättesaamata Schveitsi kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Rikkalik väljavalik uuridest, kui ka kõiksugu juvelirkaupadest, kuld-, hõbe-, ja kristallasjadest

Mõõdukad hinnad.

Soovijatele antakse maksuta prospektid üleilmistel konkurssidel saavutatud rekordide üle.

sõja hävitaja

„likud kiired“.

Selle pildi osa näitab kiiritekitavaid ja juhtivaid aparate. Kõige tähtsam kogu selles leiduses on „saladuslik kast“, milles kiired sünnivad ja mida peale leidja keegi teine veel ei tunne.

Väga võimalik, et need kiired veel niipea suuri tegelikka tagajärgi ei anna, aga ei kahelda selles, et siin suurt pööret tähendava leidusega tegemist on, mis sunnib hiiglasuured lennukite hulgad kõrvale jätma, mis võib olla iga laskemoona ja lõhkeainete tagavara kogumise ülearuseks teeb. Jääks see leidus ainult inglaste kätte, siis oleksid nad varsti täielikud ilmavalitsejad.

Seltsi märk.

Palume tähele panna Seltsi nime ja märki, et mitte ära vahetada teiste kinnituse seltsidega.

Esimene Eesti Kinnituse Selts

Asutatud 1866 aastal

Kõige vanem Eesti kinnituse selts

Tulekinnitus

Klaasidekinnitus

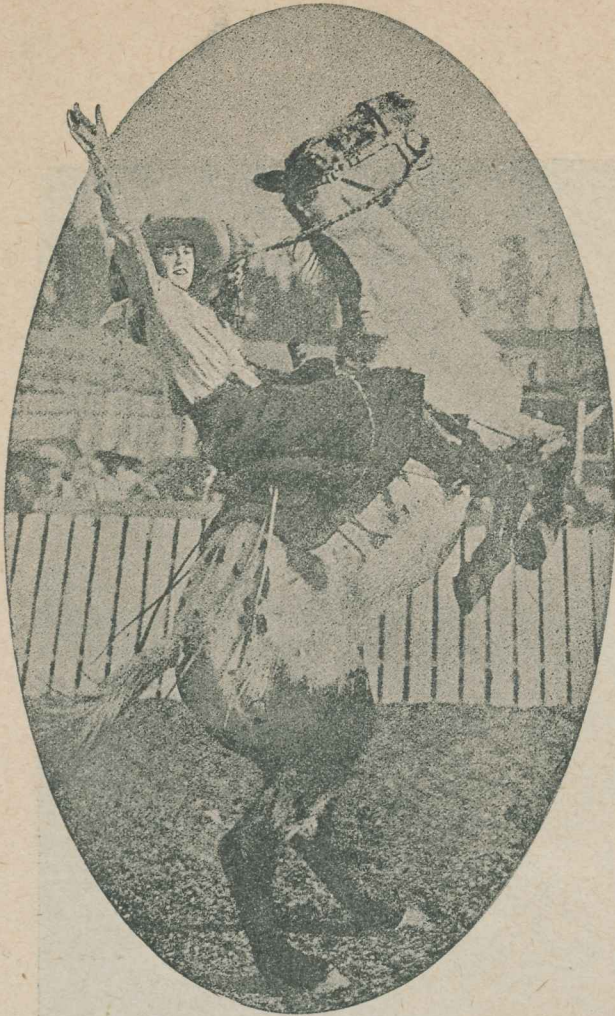
Koduloomadekinnitus

Kinnitusmaksud 20% odavamad kui aktsiaseltsidel.

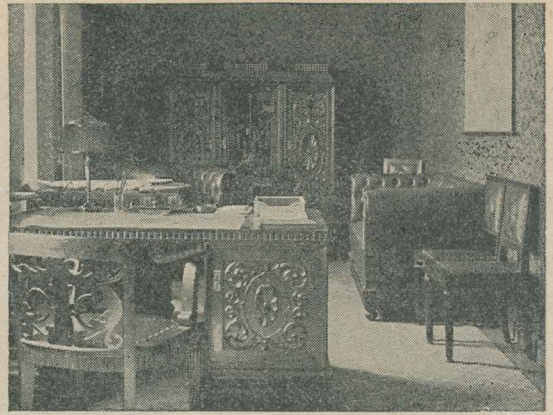
Peafontor: Tallinn, Lai t. 1, omas majas

Rõnetraat 785.

Agendid igas linnas ja kihelkonnas.

Taltsuta ja juhi!
Noor nais-karjane preili Don Clever näitab oma osavust taltsutamata hobuse seljas Holly metsades.

Eesti Pangale valmistatud kabinett.

A/s. „Massoprodukt“

mööblivabrik Tallinnas.

Vabrik: S. Tartu m. 61-d, kõnetr. 18-96.

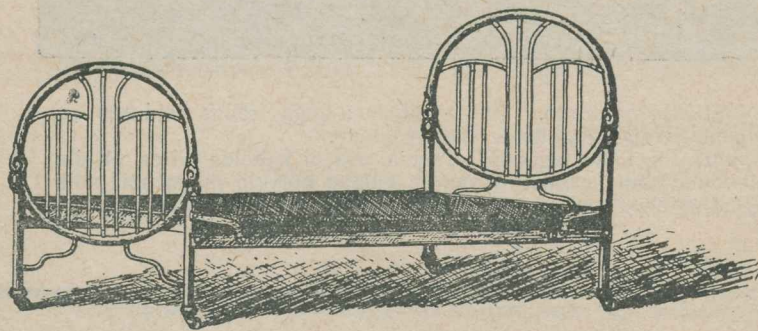
Ladu kesklinnas: Harju t. 46, „ 7-75.

Moodsad mööblid

kogu tubade sisseseadetena

Söögitoad. Magamistoad. Kabinetid.

Võõrastetoad.

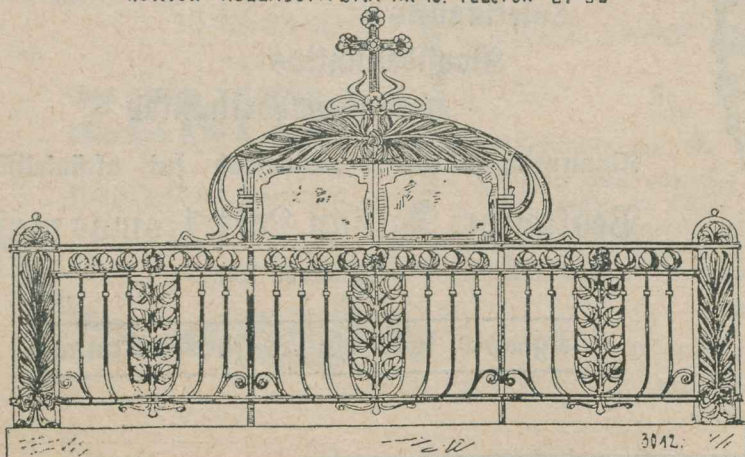
Ed. Möllerson'i

raudvoodi ja traatvõrgu
tehas

Kopli t. 10. Kõnetr. 26-70

TALLINN
RAEVALLA TANAV NR 23 TEL 21 68
KONTOR: KULLASEPA JÄN NR 10. TELEFON 21-32

Avatud

raud-ehtusosakond

Kirikuaiad,

hauaristid,

võred,

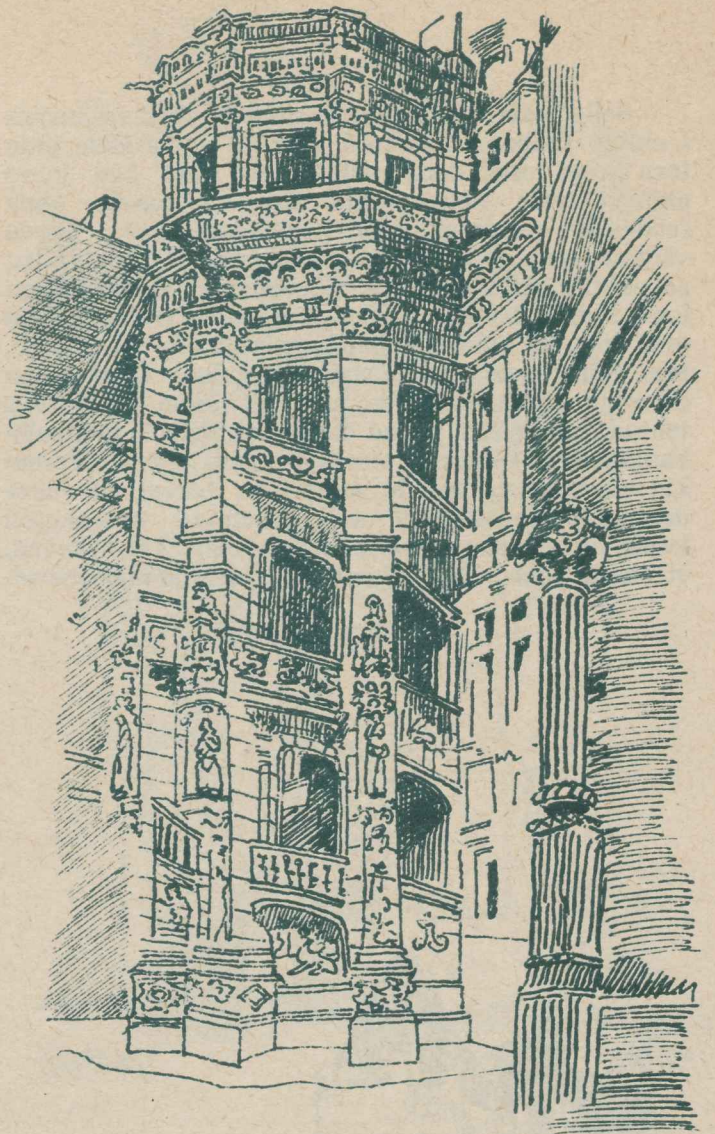
palkonid.

Vanaaja ehituskunst.

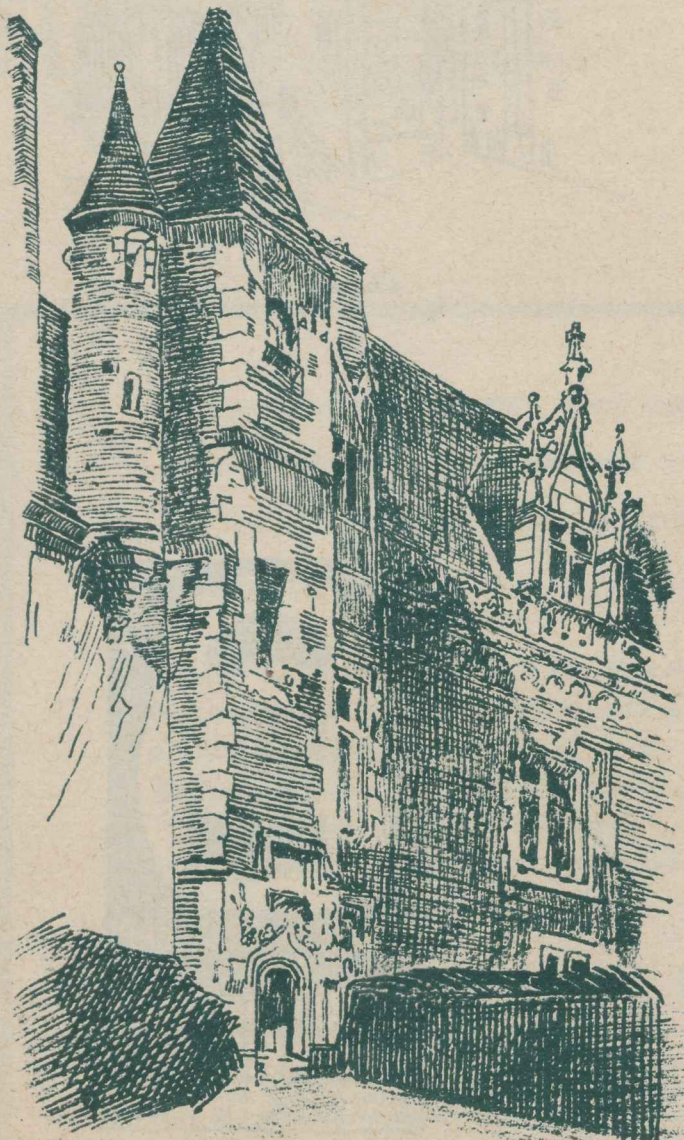
Prantsusmaa vanaaegsed lossid Luari kallastel.

Võib rõõmuga tähele panna, et kunstnikud on uuesti pliiatsijoonistusi tegema hakanud, — mis võib viimaste peensusteni paberil kujutada vanaaegseid peeneid ja kunstirikkaid töid. Siia juure lisatud arhitekt Sayriano'se mustrid on sellele kindlaks tõenduseks. Need kujutavad vanaaegseid losse, nagu: Azay-le Rideau, Chambord, Loches, Luynes, Blois, mis uhkelt tõstavad oma harju looduserikka ilusa Luari kallaste üle. Kui keegi on näinud neid tähelepanuväärilisi vanaaja jäänuseid, see ei saa nii pea neid unustada. Nende losside ehitus on kindlas ühenduses looduserikka ümbrusega ja tuletab meele palju muinasjutulist ja ajaloolist kaugest minevikust. Mitmes ajaloolises romaanis leidub neid kujutlusi. Kui palju need lossid, need vanad müürid on oma eluajal näinud, kui palju kuulnud, ja kui palju võiks nemad jutustada!

Mitmed korrad, vaadates selle järele, kui ajajärk muutus, said need lossid ümber ehitatud ja ümber muudetud.

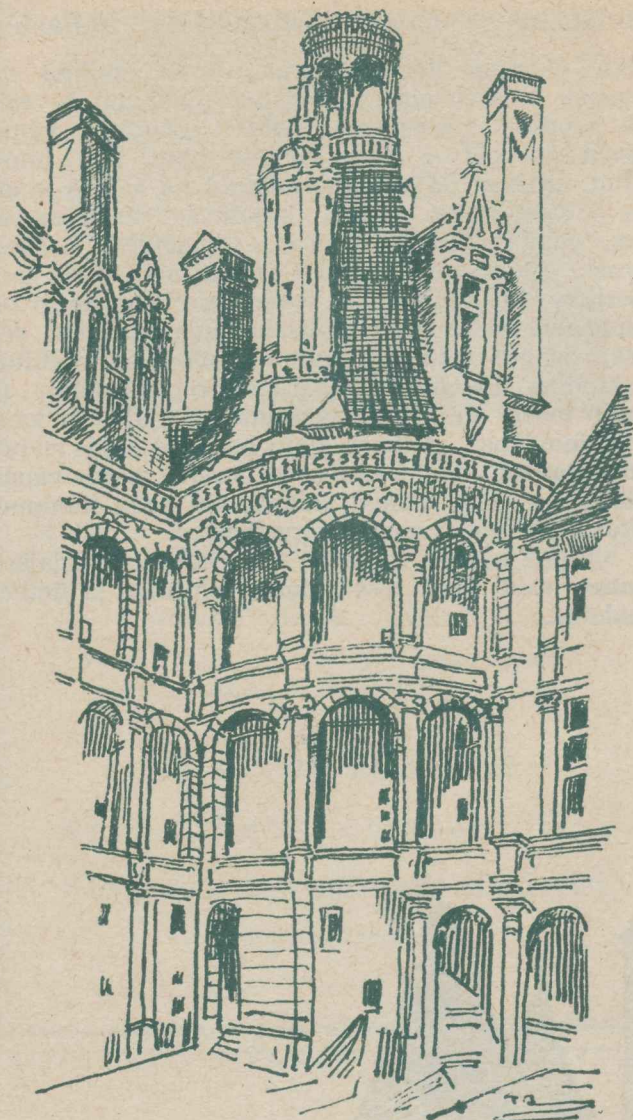
Blois.

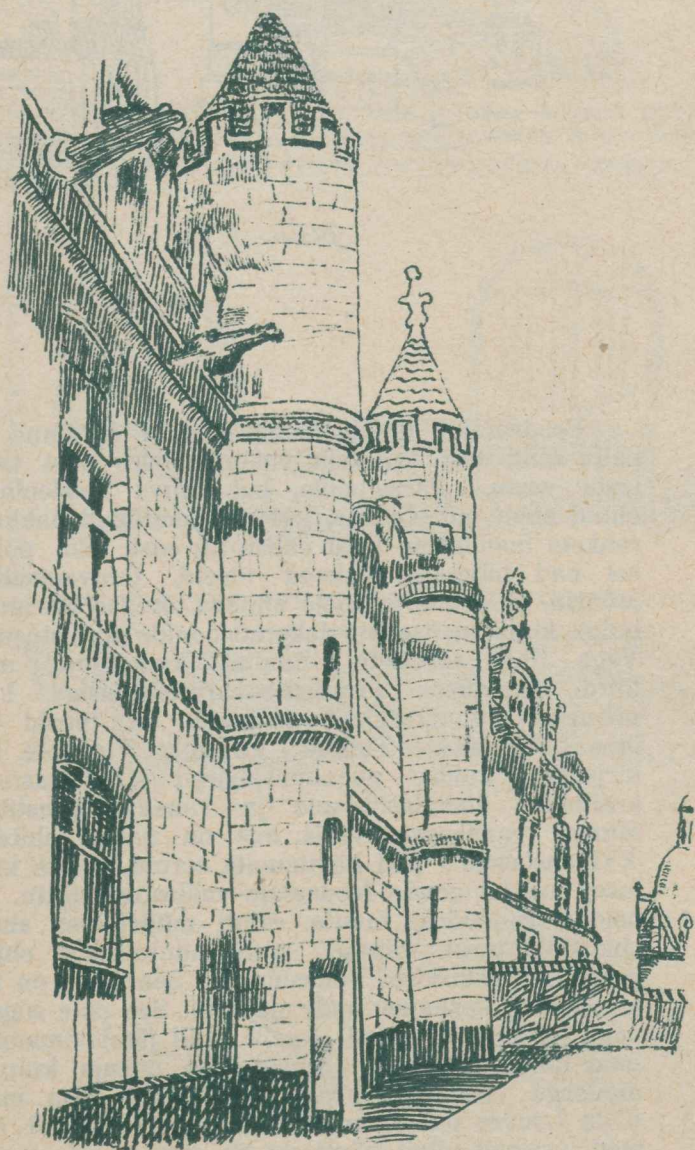
Luynes.

Feodaalajal losside omanikud ei hoolinud nii palju selle ilust, kui selle vastupidamise eest vaenlaste vastu. Pärastpoole, kui rahva meeleolu ei olnud enam nii sõjakas, losside omanikud hakkasid rohkem hoolitsema lossi välise ilu eest. Sel põhjusel nad hävitasid paksud tornid, teravaotsalised müürid, et nende asemele ehitada toredad eluruumid hulga kunstimaitseliste dekoratsioonide ja ilustustega. Väga tihti tarvitati Itaalia kunstitöid, mille tõttu, ühenduses Prantsuse arhitektuuriga loodi niisugused kunstirikkad ehitused, et tõusid üleilma kuulsaks. Tuntud kirjanik Viollet-le Duc kirjeldab, kuidas uuendusajajärgu („renaissance“) arhitektid ühendasid uue ja vanaaja kunstitöid. Mitmes vanaaegses lossis, mis on ümber ehitatud XVI aastasajal, jäid hävitamata tornid, nende kindluse, kui ka nende feodaalaja mälestuse tõttu. Et neid eluruumideks muuta, raiuti müüridesse aknad ehk jälle torni vähese ümbermuutmise ehitati juure mitmekordsed eluruumid. See aeg on üleminekuaeg keskajast uude ajajärku. See pole sugugi, nagu mõned arvavad, Itaalia stiili järeleaimamine, vaid keskaja kunsti ühtlustamine uueaja kultuurimaitsega. Kuningas François I andis käsu maha võtta Louvre palee suure torni, selle eeskujul mitmed lossioomanikud hävitasid ka oma losside tornid. sellega tähendades, et keegi enam ei tarvita kindluse varju ega tuge.

Selle peale vaatamata, et sama kuningas François I ehitas ümber Chambord lossi, ta andis käsu jätta torn keset lossi, kuna neli väikest torni lasi juure ehitada, igale neljanurgale üks, et lossile anda feodaalaja eluruumi ilme XIV aastasajast. Kurva väljanägemisega vangihoonest Loches XV aastasajal, sai ümber ehitatud enam röömsama väljanägemisega loss Indre kaldal. Sama jõe kaldal tõstab uhkelt oma tippu ka röömsa väljanägemisega Azay-le-Rideau, loss, mille loomise põhjuseks oli naine. Lossi plaan on väga lihtne, kuid see, mis oli enne kindluseks tehtud, on nüüd jäetud kui dekoratsioon ja Itaalia kaunistused täidavad vanaaja Gooti jooni. Parem kui vanaaegsete asjade muuseum, parem kui terve draamade repertuaar, need imeilusad vanaaegsed lossid on elavaks meeletuletuseks neile, kes arvavad, et olevik peab välja tõrjuma kõik vanaaja mälestused.

Chambord

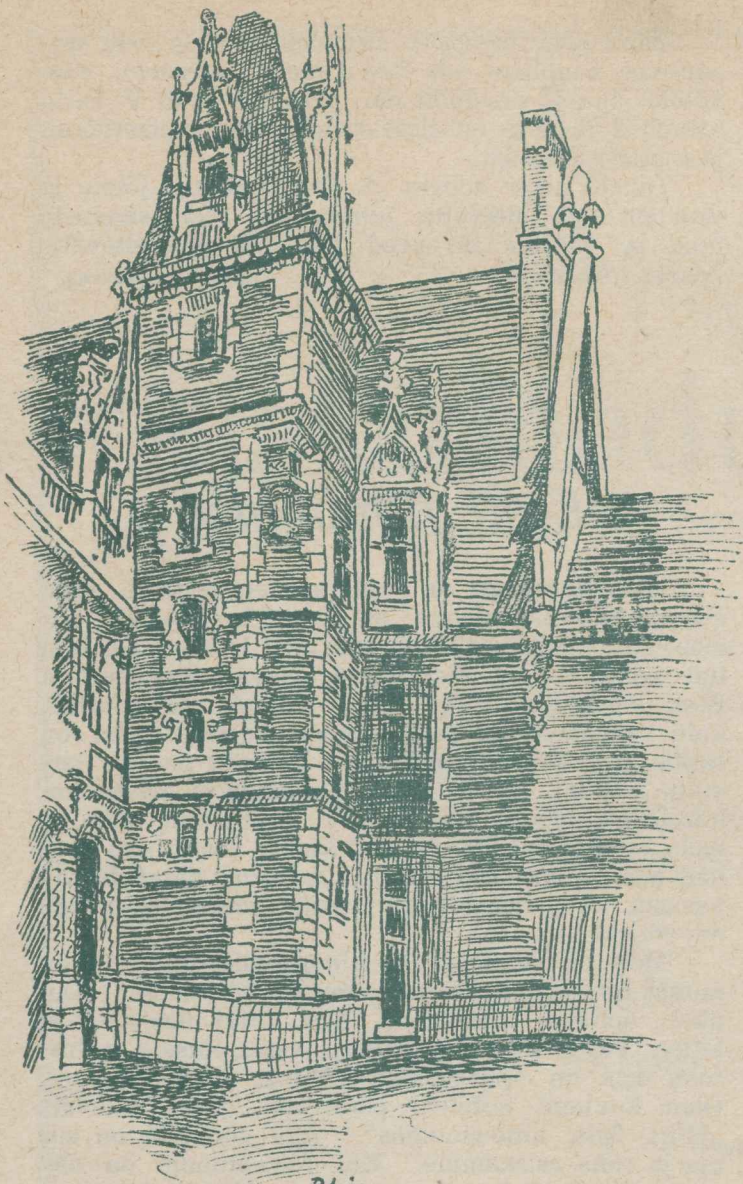
Loches.

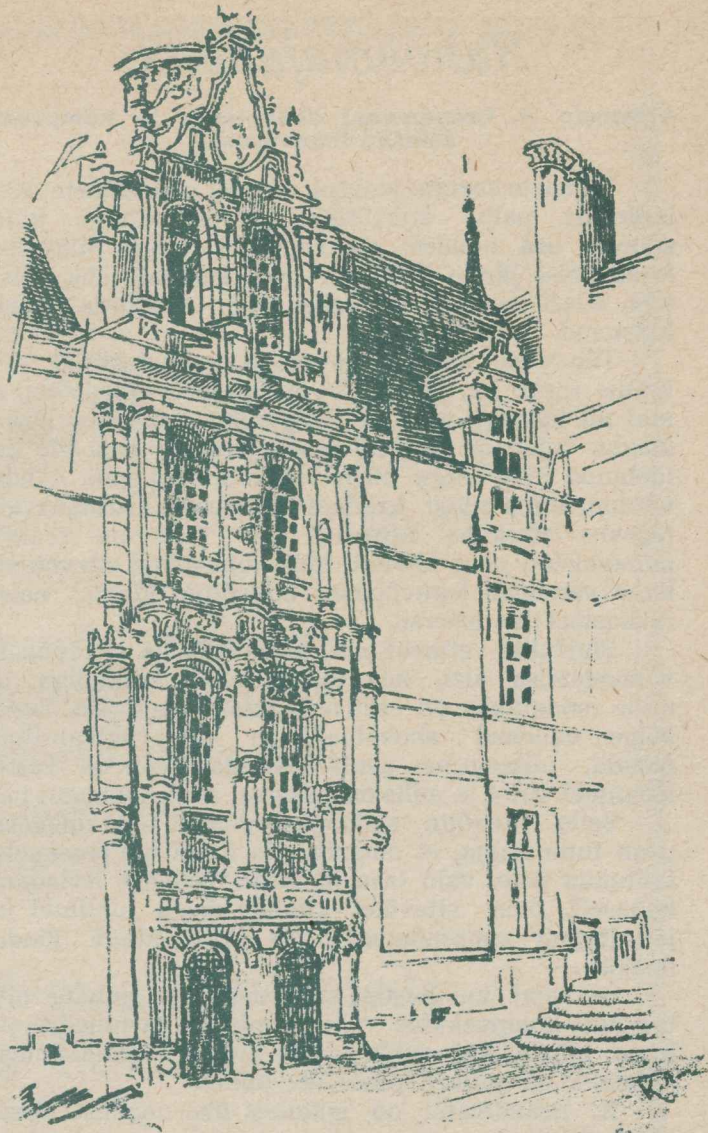
**KAALU JA KASSAKAPI
TEHAS
OTTO HEINRICH
KABER**

Kulikovi tän. 2, kõnetr. 21-68
Kontor Kullasepa t. 10, kõnetr. 21-32

Blois.

Azay-le-Rideau.

Akna-, topelt-, kolmekordset- ja mattklaasi;
Ornamentklaasi mitmes värvis ja mustris, poolpeegli-,
vaateakna- ja hõbetud peegliklaasi.

Klaasimiskitti ja kõiksugu klaassepa tööriistu.

Deutsche Fensterglas A/G, Berlin.

Märkische Tafelglashüttenwerke G. m. b. H. Briesen,

Vereinigte Spiegelfabriken A/G., Fürth.

A/G. der Spiegel-Manufakturen u. chem. Fabr. v. St. Gobain,
Chauny & Cirey, Stolberg.

Vereinigte Glasgrosshandlungen A. Krüger & Paul Fahrenwaldt
G. m. b. H. Stettin.

Esitus ja ladu Eestis:

A. LUBERG & K-o

Tallinn, Uus t. 28/6. Telegr. „Aluberg“ Tallinn. Kõnetraat 13-79.

Rahvamajandus.

Ülevaade A. Brandmanni shokolaadi ja kompveki vabriku tegevusest.

Viimaste aastate jooksul on meil maiusainete alal iseäranis palju ettevõtteid juurde tulnud, kuid suurem osa nendest on sunnitud olnud lühikese kiratsemise järele jälle omi uksi sulguma ehk teistele edasi andma, kes siis jälle omakorda õne katsuvad.

Tänavune aasta, mis meile majandusliselt iseäranis raske on, sunnib ka maiusainete valmistamise alal nii mõnegi ettevõtte sulguma. Esimeses järjekorras tulevad muidugi need, kes üle oma jõu on töötanud ning seega hiigla võlakoormaid enda kanda võtnud, kuna nüüd krediidi puudusel arusaadavalt tegevus otsekohe halvatud on. See on teatav puhastustöö ning hävitab kõik juhuslikud ettevõtted, kuna vanemad teguvõimsad ettevõtted kõigist neist raskustest üle saavad.

Elujõulise ettevõtteks kompveki ja shokolaadi valmistamise alal, mis töötab Eesti kapitaliga ja mille omanikuks on eestlane, tuleb tingimata Eesti kõige vanemat shokolaadi- ja kompveki vabrikut pidada, missugune asub Tallinnas Väiksel Tartu maanteel Nr. 4 ja mille omanikuks A. Brandmann on.

Selle ettevõtte ajaloo ligemalt tutvunedes, pean tunnustama, et omanik siin iialgi üle pea-kaela talitanud pole, vaid tasa ja targu, eestlase iseloomu kohaselt, oma ettevõtet kindla käega juhtinud ja järk-järgult suurendanud ning ikka ainult jõudu mööda. —

Sel ajal kui Eestis suhkrust suur puudus oli, tarvitati kompvekkide valmistamiseks kartulisiirupit, kuna hiljem, kui suhkur jälle vabalt turule ilmus, võimalik oli suhkru peale üle minna.

A. Brandmann on igatahes üks nendest Eesti töösturitest, kes oma visadusega kõigist raskustest on üle saanud ning kes on püüdnud oma ettevõtet ajakohaselt täiendada ja suurendada. A. Brandmanni kompveki- ja shokolaadivabriku saadused on tihed parematest Eestis, mille tagajärjel ka nõudmine järk-järgult suurenenud on nii, et omanikul tuli oma ettevõtet jällegi suurendada. —

Mõni päev tagasi A. Brandmann avas oma uue suurema kaupluse, mis tänini teistel sarnastel ettevõtetel kaunis puudulik on. Kauplus asub V. Tartu maanteel Nr. 6 ja on sisse seatud väga maitserikkalt ja otstarbekohaselt.

Omalt poolt soovin A. Brandmannile jõudu ja visadust oma ettevõtte juhtimises, sest saaduste hind ja väärtus on need faktorid, mis ettevõtte kasuks räägivad.

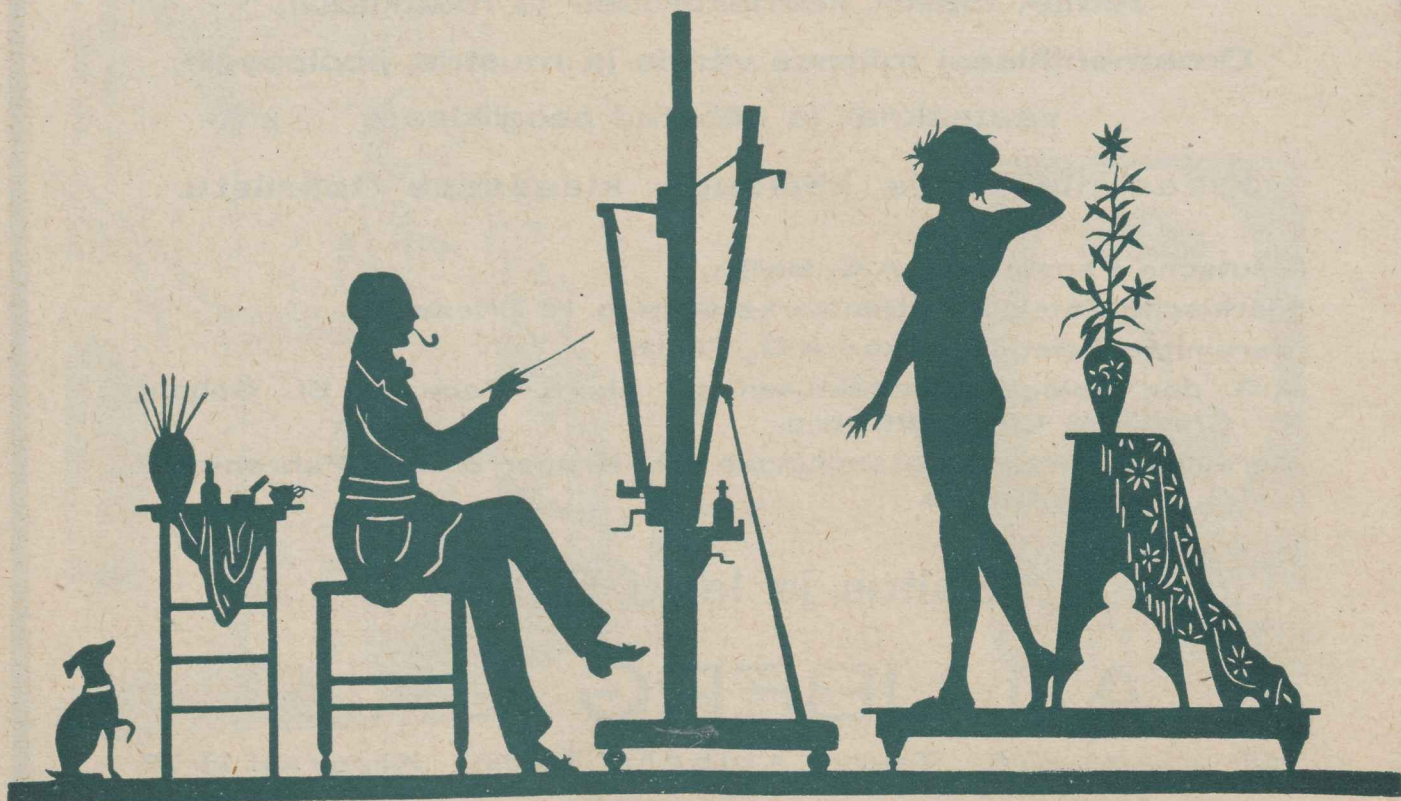
Homo economicus.

Eesti filmikunst.

Meie filmikunst on veel arenemisastmel, kuid siiski peab tähendama, et „Esto-Film“ on üks esimestest algatajatest sellel alal meil Eestis. On tehtud palju ilusaid ülevõtteid päevasündmustest ja Eesti loodusest, on ka mõni naljapilt valmistatud, kuid kaugemale ei saada, sest suuremat pilti on Eestis veel raske valmistada. Eestkätt puutub tarviline kapital, ei ole oma paviljongi, ei ole ka kohaseid näitlejaid. Mis puudub kapitalisse, siis on meie rahamehed liig tuimad kunsti vastu, nad avavad parema meelega ärisid, mis toovad ainult fektiivkasusid, kuna hea kinopilt tasub end kümnekordselt ettevõtjale ära.

Meil on aupärast ka kinostuudio, kuid mis on annud seniajani sarnane asutus? Ei midagi! Käiakse, õpitakse kinokunsti, aga ühtki ülesvõtet ei tehta, vastu võetakse noori ja vanu, ilusaid ja inetuid, kas on õpilasel annet või ei, ainult õpitakse. Olen kuulnud mitmeid perekonna daame ütlevat: „Mina õpin kino-stuudios“. Aga tõelikult on see aja ja raha raiskamine. Kui kino-stuudio on olemas, siis peab ka arendama seda kunsti tõsiselt ja asjatundlikult, aga mitte ärilises mõttes, sest igauks ei või olla näitleja ja parem alguses ära ütelda „tahtjale“, kui pärast tunda oma armetust.

Gri-Gri.

Üldine Ajakirjanduse Kontor

Harju tän. 43   Tallinn   Harju tän. 43

Ainukene sellesarnastele väljamaa
ajakirjanduse kontoritele vastav
asutus Eestis, on üldiseks välja- kui
ka omamaa ajakirjanduse ostukohaks
Tallinnas.

Kõige tähtsamate väljamaa moelehtede
pealadu ja ainuesitus Eestimaa jaoks.

Üldise Ajakirjanduse Kontori

oma kirjastusel on ilmunud mitmes
väljaandes Eestikeelne moeleht

„MODERN“

käsitöömustrite, monogrammide ja
uuemate moodide jaoks.

Kõik senini ilmunud numbrid on veel saada-
val ja maksavad ühtekokku 150 marka, mis
raha eest ka tellijatele koju kättesaadetakse.

Kirjade aadress:

Üldine Ajakirjanduse Kontor, Harju tän. 43, Tallinn

AJAKIRI

ELU JA KUNST

hakkab

ilmuma iga kahe kuu järele.

Üksik number maksab 40 Emk.

TALITUS JA PEALADU: TALLINNAS.

Üldine Ajakirjanduse Kontor

Harju tän. 43.